

Halden kommune
Postboks 150
1751 Halden

Oslo, 31.10.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/3949

Saksbehandler:
Nina Martinsen

Angående midlertidig måling av luftkvalitet i Halden

På bakgrunn av en kartlegging ble det i 2016 vurdert at Halden kommune kunne stå i fare for å bryte øvre vurderingsterskel for svevestøv i forurensningsforskriftens kapittel 7. Miljødirektoratet fattet derfor i brev av 5. juli 2017 vedtak om at Halden kommune skulle sørge for å gjennomføre midlertidige målinger av svevestøv (målt som PM₁₀) i ett år, fra og med 1. januar 2018.

Basert på de foreløpige resultatene fra de midlertidige målingene mener Miljødirektoratet at det ikke er grunnlag for å pålegge Halden kommune å etablere en permanent stasjon. Halden kommune står imidlertid fritt til å fortsette målingene på eget initiativ.

Bakgrunn

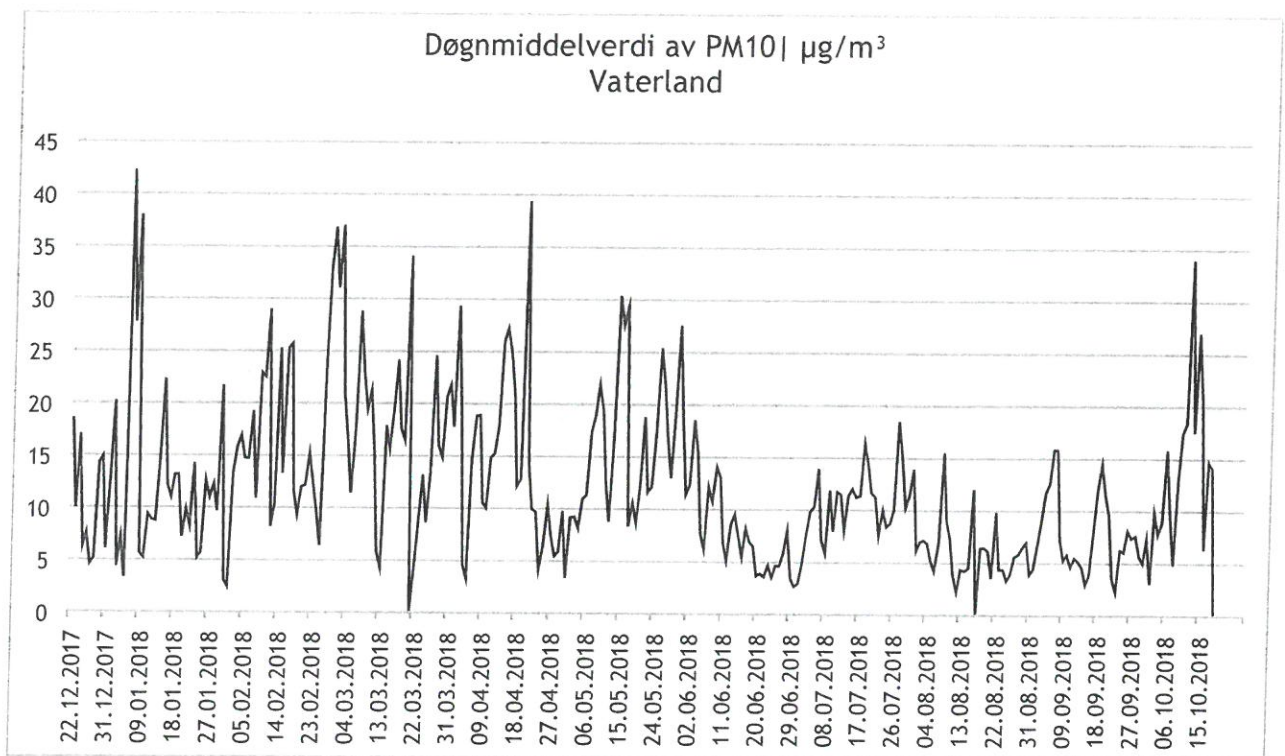
Det ble gjennomført en kartlegging av luftforurensningen i flere norske byer i 2014 (NILU, OR 47/2014) og 2016 (COWI, M-673/2016). Basert på disse kartleggingene ble det vurdert at Halden kommune kunne stå i fare for å overskride øvre vurderingsterskel for årsmiddel og døgnmiddel for svevestøv, PM₁₀. Med hjemmel i forurensningsforskriften § 7-11 tredje ledd fattet dermed Miljødirektoratet den 5. juli 2017 vedtak om at Halden kommune skulle sørge for gjennomføring av midlertidige målinger av PM₁₀ i ett år, fra og med 1. januar 2018, i henhold til forurensningsforskriften § 7-8. Miljødirektoratet oppfordret også kommunen til å måle konsentrasjonen av PM_{2,5} samtidig med PM₁₀ for å få en mer helhetlig oversikt over svevestøvnivået i kommunen.

Halden kommune startet de midlertidige målingene av PM₁₀ og PM_{2,5} den 22. desember 2017, og kommunen har målt i snart ett år. Kommunen etterspør i e-post datert 12. oktober 2018 om Halden må fortsette med målinger etter endt måleperiode. Kommunen leier i dag måleboden, og ønsker en avklaring om de blir pålagt å måle videre.

Miljødirektoratets vurdering

Etter en gjennomgang av måledataene så langt i 2018, vurderer vi det som lite sannsynlig at Halden kommune vil overskride grenseverdiene for PM_{10} i § 7-6 i forurensningsforskriften i kalenderåret 2018. Det er per dags dato ikke nok data til å kunne beregne overholdelse av grenseverdiene da det er nødvendig med minimum 85 % datafangst for å vurdere årsgjennomsnitt. Dataene har heller ikke blitt kvalitetssikret endelig av Norsk referanselaboratorium for luft.

Forurensningsforskriften tillater 30 døgn med PM_{10} -konsentrasjon over $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Figur 1 under viser en oversikt over observerte døgnmiddelverdier av PM_{10} i perioden 22. desember 2018 t.o.m. 24. oktober 2019. I denne perioden var det ingen døgn med PM_{10} -konsentrasjon over $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Figur 1: Observerte døgnmiddelverdier av PM_{10} . Det er tillatt med 30 døgnoverskridelser over $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ettersom foreløpig årsmiddel for PM_{10} kun er på $12,39 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (grenseverdien er $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$) og foreløpig årsmiddel for $PM_{2,5}$ er $8,48 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (grenseverdien er $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$), vurderer vi det derfor som lite sannsynlig at grenseverdien for PM_{10} og $PM_{2,5}$ vil overskrides i 2018.

Det er flere faktorer som påvirker nivået av luftforurensningen, hvorav de viktigste er utslipp, nærhet til forurensningskilde(r) og lokale meteorologiske og klimatiske forhold. Det er først og fremst om vinteren at luftforurensningen kan bli spesielt høy over kortere tid, dvs. timer eller døgn. Det er derfor til dels store forskjeller mellom de registrerte konsentrasjonene av luftforurensning fra år til år. Midlertidige målinger på kun ett år vil ikke kunne fange opp disse variasjonene mellom ulike år i meteorologien i like stor grad som permanente målinger over flere år, men vil kunne gi en indikasjon på hvor høye nivåene er.

Ny varslingstjeneste for lokal luftkvalitet

Vi vil samtidig minne Halden kommune om at det utvikles en ny varslingstjeneste for lokal luftkvalitet, i samarbeid mellom Meteorologisk institutt, Miljødirektoratet, Statens vegvesen, Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet. Tjenesten vil beregne forventet lokal luftkvalitet i hele Norge for to døgn framover, og vil være en måte for kommunen å følge med på luftkvalitetssituasjonen. Kommunen inviteres til å teste løsningen fra 1. november. Mer informasjon om løsningen legges fortløpende ut på denne nettsiden:

<http://www.miljodirektoratet.no/luftkvalitet-varsling/>

Beregningene som vises i varslingstjenesten gjennomføres med spredningsmodellen uEMEP som er utviklet av Meteorologisk institutt. Modellen vil kontinuerlig videreutvikles og resultatene vil verifiseres mot måleresultater fra ulike målestasjoner for luftkvalitet i Norge. Kommuner som har egne målestasjoner vil kunne sammenligne resultatene fra modellen med de målte konsentrasjonene på målestasjonene selv, og dermed få erfaring i hvor godt modellen "treffer" i sitt lokalområde.

Det er opp til Halden kommune å vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å videreføre målinger av svevestøv i kommunen for å kunne fange opp variasjoner i både meteorologi og forurensningsnivå over en lengre periode, og til å få erfaring med hvor godt luftkvalitetsvarslene i den nye tjenesten stemmer med de målte nivåene.

Konklusjon

I 2018 ble det registrert forholdsvis lave verdier av svevestøv (PM_{10} og $PM_{2,5}$) i Halden kommune. Høysesong for forurensing fra veistøv er vårmånedene i piggdekkesesongen, og vi ser at det er i vårmånedene de høyeste verdiene av svevestøv forekommer i Halden. Det er likevel ikke registrert fare for overskridelser eller faktiske overskridelser av grenseverdien for PM_{10} og $PM_{2,5}$ under de midlertidige målingene i 2018. Miljødirektoratet mener derfor at det ikke er grunnlag for å pålegge Halden kommune å etablere en permanent målestasjon.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Anna von Streng Velken
seksjonsleder

Nina Martinsen
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.